

titel	Pre-export isolatie		
code	HORQU-01	versie 06	ingangsdatum 01-09-2016
			pag. 1 van 9

versie	datum	toelichting
03	26-05-2014	Aanpassing aan nieuwe sjabloon en enkele verduidelijkingen
04	24-02-2015	Geen inhoudelijke wijzigingen , enkele foute verwijzingen in document aangepast
05	06-03-2015	verduidelijkingen in de instructie doorgevoerd en de indeling van de instructie is gewijzigd
06	01-09-2016	Toevoeging dat de aanvang controle dag 0 is van de isolatie

1 Onderwerp

Dit voorschrift beschrijft op welke wijze door de exporteur/houder of eigenaar van dieren en door de NVWA invulling wordt gegeven aan EU- en derde landenbepalingen ten aanzien van quarantaine of isolatie van alle categorieën te exporteren dieren.

De instructie geldt voor alle exporten waarbij in de regelgeving of in de certificaten wordt gesproken over quarantaine of isolatie (hierna uitsluitend aangeduid als isolatie).

Deze instructie laat onverlet specifieke pre-exportquarantaine of -isolatiebepalingen die voortvloeien uit importvoorwaarden van derde landen. De instructie is niet van toepassing op EU-erkende quarantainevoorzieningen op basis van specifieke regelgeving (vogelquarantaines, dierentuinen, spermawincentra).

2 Wettelijke basis

Deze instructie is niet gebaseerd op wettelijk vastgelegde (EU of nationale) regelgeving, wel kan de verplichting tot isolatie van dieren in een EU-beschikking zijn vastgelegd zoals bij export van runderen naar lidstaten met een artikel 9 of 10 status voor IBR.

3 Begrippen

Quarantaine / isolatie:

Tijdelijke afzondering van dieren die besmet zouden kunnen zijn met ziektekiemen of tijdelijke afzondering van dieren ter voorkoming van een besmetting.

Quarantaine- / Isolatievoorziening:

Een door de NVWA goedgekeurde inrichting of voorziening waar dieren in afzondering worden gehouden zonder direct of indirect contact met andere dieren teneinde gedurende een bepaalde periode deze dieren te observeren en te testen ten behoeve van export naar lidstaten of derde landen.

Quarantaine- / Isolatieperiode:

De duur van de periode waarin een zending dieren, op basis van de eisen van het ontvangende land of EU-beschikkingen, moet worden geïsoleerd.

Bron: NVWA, Divisie V&I, team TO levend vee

titel	Pre-export isolatie		
code	HORQU-01	versie 06	ingangdatum 01-09-2016
			pag. 2 van 9

4 Benodigdheden

Bij export naar 3^e landen moet bij de controleur bekend zijn wat de eisen van het 3^e land zijn om de isolatie goed te kunnen beoordelen. In geval van verzoekcertificering moet de aanvrager een definitieve beoordeling van de NVWA , afdeling CoA, kunnen overhandigen aan de controleur.

De NVWA controleur moet tevens checken op de NVWA website onder "Export landenlijst tijdelijke maatregelen" of het 3^e land geen importbeperkingen heeft uitgevaardigd.

5 Werkwijze

5.1 WERKWIJZE EIGENAAR/ BEHEERDER VAN DE ISOLATIEVOORZIENING

5.1.1 Aanvraag

De eigenaar of exporteur dient, via de NVWA website, een volledig ingevuld verzoek in tot goedkeuring van een isolatievoorziening indien in de importvoorwaarden van het land van bestemming een isolatie bepaling is opgenomen. De goedkeuring kan alleen verkregen worden per exportzending indien voldaan wordt aan de voorwaarden van deze instructie. De basis is dat de isolatievoorziening functioneel een aparte unit is met aanvullende hygiënemaatregelen.

5.1.2 Register isolatie

De isolatiehouder dient een register bij te houden waarin minimaal de volgende gegevens worden vastgelegd:

- aanvangsdatum isolatie;
- aantal, soort en identificatiegegevens van de dieren;
- tekst van het verzoekcertificaat inclusief de beoordeling van de NVWA (indien van toepassing);
- plattegrond waarop de locatie van de isolatieruimte is aangegeven binnen het bedrijf (bij verzamelcentrum alleen de betreffende EPI opgeven);
- alle bijzonderheden van de dieren, m.n. ziekten, behandelingen, monsternames en de resultaten daarvan;
- de gegevens (identiteit, datum, tijdstip van aankomst en vertrek) van bezoekers evenals het doel van het bezoek;
- meldingen aan de NVWA (zie 5.1.3);
- opmerkingen en aanwijzingen door of namens de NVWA controleur.

titel	Pre-export isolatie		
code	HORQU-01	versie 06	ingangsdatum 01-09-2016
			pag. 3 van 9

5.1.3 Verplichte meldingen door isolatiehouder aan NVWA na goedkeuring isolatie

Bij een lopende isolatie worden de volgende zaken gemeld aan de NVWA:

- Het verlengen van de isolatie (NB: max 30 dgn isolatie bij verzamelcentrum);
- Het afbreken van een isolatie;
- Het verwijderen van dieren;
- Afwijkende onderzoeksresultaten of lab. uitslagen ;
- Ziekte, sterfte of andere bijzonderheden

De melding wordt gedaan aan de NVWA via het volgende mailadres van de NVWA planning: nvwa.pb.planning.zwolle@vwa.nl of nvwa.pb.planning.eindhoven@vwa.nl onder vermelding van het nummer van de isolatieaanvraag.

De isolatiehouder wacht met de geplande actie totdat er toestemming is gegeven door de NVWA !

5.2 INRICHTINGSEISEN

De isolatievoorziening moet in algemene zin voldoen aan de volgende inrichtingseisen:

- de isolatievoorziening is van de rest van het bedrijf gescheiden door middel van dichte wanden; eventuele verbindingsdeuren met een naastliggende ruimte waar dieren (ongeacht de soort) zijn gehuisvest zijn zodanig afgedicht en afgesloten dat de bioveiligheid wordt gewaarborgd; voor gebruik van iglo's en open front stallen zie onder Runderen;
- de isolatievoorziening is afsluitbaar en slechts toegankelijk onder controle van de beheerder;
- de isolatievoorziening heeft een eigen ingang- de toegang verloopt niet via een ruimte waar dieren (ongeacht de soort) zijn gehuisvest;
- bestaat uit één of meer stallingruimten of kooien;
- reiniging- en ontsmettingsvoorzieningen t.b.v. stallen, materialen en voorwerpen zijn aanwezig;
- voer, hooi, stro of strooisel wordt niet betrokken uit of via ruimtes, waar zich andere dieren bevinden;
- plafond, wanden, vloer en interne afscheidingen / hekwerken van de isolatie inrichtingen zijn qua constructie en gebruikte materialen goed reinigbaar en ontsmetbaar tot een hoogte van minimaal 2,5 meter;
- bij de ingang is een aparte voorziening, met omkleed- en handenwasgelegenheid en een ontsmettingsbak voor schoeisel (bij voorkeur een sluisruimte);
- er is voldoende verlichting;
- de isolatievoorziening is zodanig ingericht dat, rekening houdend met onder meer ventilatie- en temperatuurbehoeften evenals voeder- en drenkmogelijkheden, de desbetreffende diersoort op adequate wijze kan worden gehuisvest en verzorgd;
- voorwerpen en gereedschappen (kruiwagens, schoppen e.d.) worden gedurende de isolatieperiode uitsluitend in de isolatievoorziening gebruikt en bewaard;

Bron: NVWA, Divisie V&I, team TO levend vee

titel	Pre-export isolatie			
code	HORQU-01	versie 06	ingangsdatum 01-09-2016	pag. 4 van 9

Voor **Paarden** gelden specifiek de volgende voorwaarden:

- bij isolatie van paardachtigen, ter voorkoming van contactinfecties als CEM en EVA, is weidegang mogelijk indien dit gebeurt op voldoende afstand en minimaal voorzien van een adequate afscheiding (d.m.v. dubbel hekwerk met een hoogte van tenminste 1.75 m en 3 meter vrije ruimte tussen de hekken, een blinde muur met een minimale hoogte van 1.75 m of een sloot van minimaal 3 meter breed); Ter voorkoming van infecties die zich ook aerogeen kunnen verspreiden is deze optie niet mogelijk
- isolatie op het bedrijf is altijd inclusief de bewegingsruimte die niet gebruikt kan worden door andere op het bedrijf aanwezige dieren; bij isolatie binnen ook een bewegingsruimte binnen die alleen door de geïsoleerde dieren wordt gebruikt;
- de paspoorten en de identiteit van de geïsoleerde paarden moeten, bij aanvang van de isolatie, altijd worden gecontroleerd; de ondernemer dient een lijst met I&R-nummers aan te leveren;
- conform het schema bij 5.3 moet ook bij paarden de voorziening altijd een R&O controle én een aanvangcontrole uitgevoerd worden (dit kan gecombineerd).

Varkens moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- de isolatievoorziening heeft, in geval van varkens, een ventilatiesysteem waarbij de lucht gescheiden van de rest van het bedrijf aangezogen wordt (dus niet via een andere afdeling of centrale gang waaraan ook andere afdelingen liggen);

Runderen moeten voldoen aan de volgende voorwaarden:

- iglo's (isolatie van kalveren) en open front stallen kunnen alleen worden gebruikt indien rekening wordt gehouden met wisselende klimatologische omstandigheden en seizoenen;
- vóór de open frontstal of om de iglo is een omheining van minimaal 1,75 m hoog geplaatst. De vrije ruimte tussen voorziening en de omheining is met minimaal 3 meter zodanig geconstrueerd dat (snuffel-) contact uitgesloten is tussen dieren die wel en niet in isolatie staan, NB: de algemene punten m.b.t. verlichting en sluisruimte zijn niet van toepassing op iglo's en open frontstallen.
- de ondernemer dient een lijst met I&R-nummers aan te leveren;
- de iglo's staan op een verharde ondergrond die goed te reinigen en ontsmetten is;
- afhankelijk van specifieke landeneisen kunnen zwaardere eisen aan de inrichting gesteld worden voor alle bovengenoemde diersoorten.

NB: de bovenstaande algemene punten m.b.t. verlichting en sluisruimte zijn niet van toepassing op iglo's en open frontstallen.

titel	Pre-export isolatie			
code	HORQU-01	versie 06	ingangsdatum 01-09-2016	pag. 5 van 9

Vogels

Bij voorkeur zijn de vogels individueel geïdentificeerd met een gesloten pootring of chip. Als dat niet het geval is en dat niet vereist wordt voor het land van bestemming, beschikt de isolatiehouder een volledig en sluitend register van de vogels. Indien tijdens de isolatie laboratorium onderzoek nodig is, moet de houder kunnen aantonen welke vogels getest zijn.

NB:

voor alle diersoorten geldt:

Afhankelijk van specifieke landeneisen kunnen zwaardere eisen aan de inrichting gesteld worden dan hierboven genoemd.

5.3 WERKWIJZE NVWA

5.3.1 Beoordeling isolatie

De NVWA- medewerker beoordeelt de isolatievoorziening op inrichting en hygiëne voorafgaand aan de eerste plaatsing van de dieren.

De beoordeling van de voorziening en eventuele vervolgspraken worden vastgelegd in en toegevoegd aan de documentatie betreffende die exportzending.

Indien de isolatie voorziening een EPI op een runderverzamelcentrum betreft hoeft de voorziening niet iedere keer te worden beoordeeld qua inrichting en R&O, maar neemt de NVWA een steekproef. Ook bij andere isolatievoorzieningen, die erkend zijn qua inrichting én die werken met een door de NVWA beoordeeld protocol (bijvoorbeeld de quarantaine voorzieningen van een spermawincentrum), kan deze werkwijze worden gehanteerd.

5.3.2 Controle van de isolatie

Een isolatieperiode kan pas aanvangen op het moment dat de NVWA heeft vastgesteld dat voldaan is aan de gestelde voorwaarden. De wijze en frequentie van controles op de te exporteren dieren die in isolatie worden geplaatst staan in relatie tot de importeisen van het land van bestemming.

Bijgaand schema beschrijft de controles die dienen plaats te vinden voorafgaand aan en tijdens een isolatieperiode bij de verschillende typen isolatie. Er zijn, afhankelijk van de eisen van het land van bestemming, verschillende mogelijkheden om dieren voorafgaand aan een export te isoleren:

- in een (epidemiologische eenheid) van een verzamelcentrum of in een aparte stal van een primair bedrijf;
- er wordt gebruik gemaakt van een leeg bedrijf;
- het gehele bedrijf, inclusief alle aanwezige dieren wordt tijdelijk als isolatie gebruikt NB dit is alleen mogelijk bij individuele I&R van alle aanwezige dieren;
- op het primaire bedrijf zgn. open front stallen of iglo's.

titel	Pre-export isolatie			
code	HORQU-01	versie 06	ingangsdatum 01-09-2016	pag. 6 van 9

5.3.3 schema controles isolatie

Controle type quaran taine	Inrichtings- eisen	R&O	Aanvang**	Tussentijds	Export
Verzamelcentrum epi *	nee, NVWA doet wel steekproeven Bij specifieke 3 ^e landen eisen mbt de isolatie wel controle.	nee, verantwoordelijkheid verzamelcentrumhouder (mits protocollair vastgelegd) NVWA voert evt. steekproef uit	ja	ja, min 1x. Bij isolatie van 30 dagen (=max op VC) iedere 14 dgn controle. Steekproef dieren 10%.	ja
leeg bedrijf/ isolatieruimte binnen eigen bedrijf	ja	ja, indien alle dieren in isolatie min. 30 dagen op bedrijf aanwezig zijn echter niet nodig (aantoonbaar via I&R-gegevens)	ja, combi met R&O is mogelijk (in aanwezigheid van de NVWA)	ja, min 1x, Bij een isolatie van 30 dgn of langer iedere 14 dgn controle Steekproef dieren 10%.	ja
hele bedrijf zonder aparte isolatie ruimte	nee	nee, mits alle dieren minimaal 30 dagen op bedrijf (aantoonbaar via I&R-gegevens)	Ja	ja, min 1x, Bij een isolatie van 30 dgn of langer iedere 14 dgn controle Steekproef dieren 10%.	ja
Open front/ iglo's	ja	Ja, NB: R&O onmogelijk bij vorst	ja	ja, min 1x, Bij een isolatie van 30 dgn of langer iedere 14 dgn controle Steekproef dieren 10%.	ja

titel	Pre-export isolatie		
code	HORQU-01	versie 06	ingangsdatum 01-09-2016
			pag. 7 van 9

*altijd checken of isolatie op een verzamelcentrum **moet** plaatsvinden (rundvee voor Marokko) of juist **niet kan** plaatsvinden (IBR-isolatie voor lidstaten).

** aanvang controle op 10% van de dieren met een minimum van 60

** aanvang controle is dag 0 van de isolatieperiode !

De tussentijdse controles worden bij voorkeur onaangekondigd gedaan.

De resultaten van de NVWA-controles worden vastgelegd op de checklist conform de bijlage 9.1.1 van deze instructie. Deze checklist wordt door de NVWA controleur getekend en van naamstempel voorzien en vervolgens gemaild naar de planning met in het onderwerp het aanvraagnummer. De gemailede checklist wordt bewaard bij het dossier van de desbetreffende exportzending.

De originele checklijst wordt achtergelaten op het bedrijf en opgenomen in het register van de isolatiehouder.

mailadressen:

planning Zwolle: <nvwapbplanningzwolle@vwa.nl>

planning Eindhoven: <nvwapbplanningeindhoven@vwa.nl>

5.4 Door de NVWA te nemen maatregelen bij afwijkingen

5.4.1 Algemeen

Indien de isolatievoorziening niet voldoet wordt dat ter plekke aan de isolatiehouder/exporteur meegedeeld.

5.4.2 Ziekte en/of sterfte van geïsoleerde dieren

De houder is verplicht zieke of sterfte te melden (zie 5.1.3)

Per geval wordt door de NVWA-dierenarts beoordeeld in hoeverre de certificeerbaarheid van de dieren in het geding is of komt (alle gevallen van ziekte of sterfte tijdens de isolatie moeten door de ondernemer worden gemeld aan de NVWA-dierenarts). Relevante bevindingen van een practicus, onderzoeksuitslagen en/of sectieverslagen worden betrokken in deze beoordeling. Indien er consequenties zijn ten aanzien van de certificering wordt dit aan de exporteur gemeld.

Voor het verwijderen van een dier uit de isolatie moet toestemming verleend worden door de NVWA, om te beoordelen of de verwijdering geen invloed heeft op de af te geven garanties bij de certificering.

5.4.3 Afwijkende testuitslagen

Indien uit testuitslagen blijkt dat bepaalde dieren niet voldoen aan de importbepalingen van het land van bestemming zal per geval worden beoordeeld wat de gevolgen kunnen zijn voor de dieren in isolatie.

titel	Pre-export isolatie		
code	HORQU-01	versie 06	ingangsdatum 01-09-2016
			pag. 8 van 9

5.4.4 Acties na meldingen door isolatiehouder

Zoals onder 5.1.3 genoemd, is de isolatiehouder verplicht meldingen over bijzonderheden betreffende de isolatie te doen aan de NVWA.

De NVWA planning ontvangt deze melding en zet deze uit bij de NVWA dierenarts die de 1^e keuring heeft gedaan of bij de STDA van het team. Hij/zij beoordeelt of er toestemming kan worden verleend voor de gedane melding van de isolatiehouder of andere acties noodzakelijk zijn en meldt dat vervolgens terug aan de isolatiehouder en de planning. Het principe van all in- all out is leidend. Het verwijderen van dieren kan alleen als daar noodzaak toe is.

NB: Een verlenging van de isolatieperiode is alleen mogelijk als dat in overeenstemming is met de termijnen die in de certificeringseisen vermeld staan

5.5 Hygiëne en procedures

De isolatievoorziening moet voldoen aan de volgende hygiënemaatregelen en procedures:

- voorafgaand aan de isolatieperiode wordt de isolatie gereinigd en ontsmet volgens het schema bij 5.3.3; dat geldt eveneens voor alle materialen;
- schone bedrijfskleding, schoeisel en benodigde materialen zijn aanwezig; deze worden uitsluitend t.b.v. de verzorging van de geïsoleerde dieren gebruikt;
- bezoekers worden slechts in de isolatievoorziening toegelaten met toestemming van de beheerder, en voorzien van schone bedrijfskleding en -schoeisel;
- er bevinden zich geen andere dieren in de isolatievoorziening dan die in isolatie staan;
- per bedrijf zijn meerdere isolatie eenheden mogelijk waar tegelijkertijd verschillende zendingen dieren kunnen worden geïsoleerd.

6 Interventie

6.1 Verantwoordelijkheden

De isolatiehouder van een isolatievoorziening is er voor verantwoordelijk dat deze tijdig ter goedkeuring wordt aangeboden aan de NVWA. Daarnaast is hij er verantwoordelijk voor dat de isolatie geschiedt conform het gestelde in deze instructie.

De NVWA is verantwoordelijk voor de keuring van isolatievoorzieningen evenals voor het toezicht hierop en op de dieren die, met het oog op het voldoen aan importbepalingen van het land van bestemming, in isolatie worden geplaatst.

De afdeling planning bewaart 1 exemplaar van de checklist en zorgt dat de dierenarts die de volgende controle of exportcertificering verricht, deze checklist ter beschikking heeft.

6.2 Interventies

Na goedkeuring en toestemming van de NVWA kan een isolatie van start gaan.

titel	Pre-export isolatie			
code	HORQU-01	versie 06	ingangsdatum 01-09-2016	pag. 9 van 9

Indien tijdens de isolatieperiode (bv bij de tussentijdse controles) tekortkomingen worden vastgesteld wordt kan dat leiden tot beëindiging van de isolatie en/of weigering voor exportcertificering.

Het interventiebeleid IB01-SPEC20 voor preventie en IB01-SPEC24 voor de regeling handel levende dieren gevolgd worden.

link intranet: home> werkwijzer> NVWA algemeen> Interventiebeleiden NVWA

7 Arbo, milieu en veiligheid

In het kader van de bioveiligheid dient te certificerende dierenarts de regels toe te passen van het NVWA hygiëneprotocol bedrijfsbezoeken.

8 Divers

8.1 Bijlagen

8.1.1 *digitale NVWA checklist HORQU-02.*